

یادداشت

هوشمندی اطلاعاتی در بازار کار

محمود میر آقایی

روزنامه‌نگار

همواره جای خالی داده‌ها و اطلاعات وسیع و متنوع حوزه بازار کار و اشتغال و نبود جمع‌بندی اطلاعاتی جهت دریافت خروجی گزارشی این حوزه همواره در سیاستگذاری کلان خلق و مدیریت اشتغال کشور وجود داشته و دارد. طبیعتاً داده‌های کمی و کیفی در قالب اولین و اساسی‌ترین شاخص تعیین وضعیت پدیده‌ها، امکان رصد شرایط و برنامه‌ریزی بلندمدت در حفظ و توسعه سیاستگذاری را شکل می‌دهد که این مهم در بخش اشتغال به عنوان پایه اقتصاد و تولید، نقش برجسته‌ای را عهده‌دار است.

تعدد مراکز آماری و جمع‌بندی اطلاعات مرتبط با فضای کسب‌وکار و فعالیت نهادهای مختلف به عنوان متولیان بخش‌های درگیر در حوزه اشتغال در طول دهه‌های گذشته نه تنها منابع اثرگذار در تعیین سیاست‌های کلان این بخش را باعث نشده، بلکه سردرگمی تصمیم‌سازان بازار کار از جمله دولت و بخش خصوصی را موجب شده است. در این خصوص یادکرد الزام‌شکل‌گیری نهاد متولی سازماندهی و سامان‌بخشی آمار و اطلاعات بازار اشتغال در کشور، سامانه، رصد، پایش و نظارت بر اشتغال در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با هدف کسب اطلاعات دقیق از ورودی و خروجی‌های بازار کار، میزان اشتغال و ارائه آن به متولیان این حوزه ایجاد و راه‌اندازی شد.

در واقع رصد مستمر فضای اشتغال کشور و پایش اقدامات ناشی از فعالیت‌های این بخش و همچنین بهره‌مندی از داده‌های این حوزه در راستای ایجاد و توسعه نظارت بهینه بر عملکرد و خروجی اشتغال در چارچوب این سامانه تعریف شده است.

تحقق هدفگذاری خلق یک میلیون فرصت شغلی در مدت یک سال در قالب برنامه اساسی دولت سیزدهم در حوزه فضای کار با استفاده از ابزارهای مختلف سیاستی، مالی و برنامه‌ریزی، نیازمند بانک اطلاعاتی جامع و قابل استناد از تمامی مناسبات بخش اشتغال کشور است.

این مهم با تعیین مأموریت تعریف شده برای سامانه پایش و نظارت بر اشتغال و با اتصال داده‌های مختلف حوزه فضای کسب‌وکار تا حدود بسیاری محقق شده است.

گفته‌های قاسم رستم‌پور، رئیس دبیرخانه شورای اسلامی اشتغال در ارتباط با کارکردهای سامانه رصد ملی اشتغال حاکی از بهره‌مندی بیش از ۸۰۰ هزار نفر از مزایا و خدمات ارائه شده در قالب این سامانه است. آمار مذکور نیز تأکیدی بر اثربخشی این بانک اطلاعاتی در ارائه خدمات کمی و کیفی داده‌ای به شرکای اجتماعی حوزه اشتغال است.

کارکردهای گسترده بانک اطلاعاتی بازار اشتغال نیز کاهش آمار بیش از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفری کارجویان، ثبت نرخ بیکاری ۸٫۹ درصدی و ایجاد اشتغال گسترده در راستای عرضه و تقاضای بازار کار و البته استمرار سیاستگذاری موفق در ایجاد پایداری اشتغال را به دنبال خواهد داشت.

احسان احمدی

روزنامه‌نگار

آتیه‌نو سامانه رصد ملی اشتغال وزارت کار را بررسی می‌کند

اشتغال روشمند با کمک نهاد دولت

دنبال می‌شود. در این شماره از آتیه‌نو با بررسی ضرورت ایجاد بانک اطلاعاتی حوزه اشتغال، چرایی شکل‌گیری، روند کارکردی و رویه اثرگذاری سامانه رصد، پایش و نظارت بر اشتغال را تشریح می‌کنیم.

مدت هفت ماهه فعالیت دولت، ۶۳۴ هزار شغل ایجاد شده است.

مزایای بلندمدت

کارشناسان معتقدند، سامانه‌هایی با هدف ثبت اشتغال، ایجاد شده و شناسایی این فرصت‌های شغلی، موجب دسترسی بهتر و آسان‌تر کارجویان، کارفرمایان و بنگاه‌های اقتصادی به یکدیگر می‌شود. همچنین با بهره‌مندی از اینگونه سامانه‌ها، ارتباط بین نیروهای کار، کارفرمایان و کارگاه‌ها برقرار شده و اطلاعات ثبت شده در بستر فناوری‌های اطلاعاتی به توسعه بازار کار کمک می‌کند.

بر این اساس یکی از چالش‌های حوزه اشتغال، نبود داده‌های آماری برای برنامه‌ریزی‌های مربوط به بازار کار و فراهم کردن فرصت‌های شغلی برای جویندگان کار و کارفرمایان است. این در حالی است که با فعالیت بسترهایی مانند سامانه رصد ملی اشتغال، امکان دستیابی به اهدافی همچون سازماندهی اطلاعاتی فعالیت‌ها و اقدامات این بخش و هدفگذاری متناسب با ظرفیت‌ها در این حوزه فراهم می‌شود.

بهره‌مندی از داده‌ها

با نگاه به مجموع اهداف تعیین شده در فعالیت سامانه رصد اشتغال و امکان بهره‌مندی از خروجی اطلاعاتی این سامانه و همچنین خلق فرصت‌های شغلی گسترده ناشی از بستر داده‌ای سامانه مذکور، تصور ساماندهی فضای بازار کار و اشتغال و ایجاد ظرفیت‌های جدید در این بخش دور انتظار نیست. این در حالی است که دولت و نهادهای متولی اشتغال نیز با استناد به تجربه موفق سامانه مذکور و ضرورت پایش و نظارت در این حوزه باید استمرار در مسیر سیاستگذاری را مشخص و خلق فرصت‌های شغلی را با استفاده از بسترهای ظرفیتی فضای کسب‌وکار و نیروی انسانی مورد توجه قرار دهند.

اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص جدیدترین آمار اشتغال ثبت شده در سامانه ملی رصد اشتغال می‌گوید: «از ابتدای سال تاکنون حدود ۷۵۰ هزار شغل از سوی دستگاه‌ها در این سامانه ملی ثبت شده که این آمار در راستای اجرای طرح زیست‌بوم ملی اشتغال است.» به گفته وی، بر اساس هدفگذاری صورت گرفته از نیمه دوم سال گذشته تا پایان امسال باید یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل در کشور ایجاد شود که حدود ۶۵۰ هزار مورد آن در نیمه دوم سال گذشته محقق و بیش از ۶۰ درصد تعهد این بخش نیز عملیاتی شده است. وی همچنین تصریح کرد: «یک میلیون و ۲۰۰ هزار شغل دیگر نیز بر اساس برنامه‌ریزی صورت گرفته تا پایان سال جاری ایجاد خواهد شد.»

گفتنی است، مطابق آمار سامانه مذکور در پنج ماهه نخست امسال نیز ۳۴۱ هزار و ۶۳۳ شغل در کشور ایجاد شد. همچنین با استناد به آمار دقیق این سامانه، در فاصله شهریورماه تا پایان اسفندماه سال قبل در

چارچوب خدمات متنوعی توسط دستگاه‌های متولی در قالب سامانه مذکور به متقاضیان ارائه و اطلاعات آن نیز ثبت می‌شود. بنا بر اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سامانه رصد اشتغال با حدود ۱۶ هزار و ۵۰۰ کاربر، شامل ناظران ملی و استانی از جمله نمایندگان مجلس شورای اسلامی، فرمانداران، استانداران، مدیران و کارشناسان در بخش دولتی و اجرایی با امکان دسترسی به اطلاعات، آمار و نحوه فرایند اشتغال، راهبری داده‌ای و خدماتی این بخش را عهده‌دار است. نظر به اعمال ابعاد حقوقی و زیرساختی اشتغال در سامانه مذکور و در فضای همکاری دستگاه‌ها در خدمات‌رسانی و ثبت و نظارت بر مشاغل ایجاد شده، رفع موانع اشتغال‌زایی، زمینه‌بهبود وضعیت این حوزه و کاهش نرخ بیکاری میسر خواهد شد.

جدیدترین آمار

محمود کریمی بیرانوند، معاون توسعه کارآفرینی و

سامانه رصد ملی اشتغال یکی از راهکارهای دولت سیزدهم و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان متولی این بخش است که جهت ساماندهی فعالیت‌های اشتغال‌زایی، جویندگان کار و کارفرمایان در راستای تدوین برنامه‌های جامع این حوزه راه‌اندازی شده است.

از زمان آغاز به کار دولت سیزدهم، سامانه‌های مختلف حوزه‌های اشتغال و کارآفرینی در دستور کار وزارت کار قرار گرفت که سامانه رصد، پایش و نظارت بر اشتغال با توجه به جامعیت اطلاعاتی، مهمترین اقدام عملیاتی در این حوزه به شمار می‌رود.

نظارت بر دستگاه‌ها

سامانه ملی رصد اشتغال با هدف کسب اطلاعات دقیق از ورودی و خروجی بازار کار و میزان اشتغال ایجاد و راه‌اندازی شد تا از این طریق، عملکرد دستگاه‌های اجرایی در این حوزه شناسایی و آمار بیکاران، شاغلان و فرصت‌های شغلی موجود مشخص شود. سامانه مذکور هم‌اکنون با قرار گرفتن بر روی درگاه اینترنتی وزارت کار، آمار و اطلاعات مربوط به اشتغال دستگاه‌ها و تعداد شاغلان استان‌ها را در اختیار دارد. همچنین فرصت‌های شغلی موجود به صورت روزانه جهت در دسترس بودن اطلاعات، بهره‌برداری مطلوب از نتایج آمارگیری در برنامه‌ریزی و سیاستگذاری‌ها در این سامانه رصد می‌شوند.

خدمات به ۸۰۰ هزار نفر

به گفته قاسم رستم‌پور، رئیس دبیرخانه شورای عالی اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در دولت سیزدهم و در چارچوب این سامانه به تعداد ۸۰۰ هزار نفر از افراد خواهان ایجاد اشتغال، خدماتی از جمله صدور مجوز، تسهیلات و مشاوره اشتغال ارائه شده است.

رصد، پایش و نظارت بر اشتغال یکی از مهمترین شاخص‌های نظارت بر مشاغل ایجاد شده است. در این

سیاستگذاری اشتغال با استفاده از بانک اطلاعاتی

فضای کسب‌وکار با حضور فعالان این حوزه یعنی نیروی کار، کارفرمایان و دولت در چارچوب شرکای اجتماعی، نیازمند تدوین سیاستگذاری کلان این حوزه با استفاده از

داده‌های سامانه رصد، پایش و نظارت بر اشتغال است. این سامانه تحت نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان بستر جامع اطلاعاتی در حوزه راهبری سیاست‌های بازار کار و اشتغال‌زایی،

گزارش

زمینه توسعه فعالیت در این بخش فراهم می‌شود.»

ایجاد اشتغال گسترده

کارنامه دولت مردمی سیزدهم در ایجاد ۹۷۵ هزار فرصت شغلی نیز به عنوان یک فعالیت جامع موفق علاوه بر استفاده از عوامل مؤثر در این حوزه و تصمیم‌سازی در بخش اشتغال، ارتباط معناداری با تنظیم سیاست‌های اطلاعاتی بازار کار از طریق آمار سامانه رصد اشتغال داشته است.

آشتاب گفت: «در شرایط کنونی بازار کار با شناخت دقیق از مفهوم اشتغال باید این تعریف را درست در اختیار جامعه قرار دهد تا کارجویان، کارآفرینان، کارفرمایان و دولت را به عنوان شرکای اجتماعی این

رصد، پایش و نظارت بر اشتغال و درک درست سلاتق و نیازهای کارجویان و ضرورت‌های بازار کار، امکان برنامه‌ریزی متناسب با این شرایط را خواهند داشت.» وی همچنین افزود: «با استناد به ارائه داده‌های مختلف بازار کار و اشتغال در سامانه رصد ملی اشتغال، دولت و نهادهای متولی این حوزه باید این سامانه را در قالب بانک جامع اطلاعاتی، بستر تصمیمات کلان اثربخش اشتغال‌زایی قرار دهند.»

آشتاب گفت: «مسأله اثرگذار در بهره‌مندی از این سامانه، اتصال دیگر سامانه‌های مربوط به بازار کار و اشتغال و در واقع جامعیت آن برای اثربخشی بیشتر است. در صورت اتصال داده‌های دستگاه‌های حمایتی و اقتصادی فعال در حوزه اشتغال به سامانه مذکور،

کارشناس حوزه کسب‌وکار در گفت‌وگو با آتیه‌نو با اشاره به اینکه گزارش‌های خروجی سامانه رصد ملی اشتغال در تصمیم‌گیری‌های کلان فضای کسب‌وکار و سازمان‌های مرتبط با حوزه کار و تولید مانند تأمین اجتماعی و آموزش فنی و حرفه‌ای قابل استناد خواهد بود، گفت: «یکی از آسیب‌های موجود در ارتباط با فعالیت این سامانه، عدم شناخت دقیق فعالان و شرکای اجتماعی بازار کار و حتی نهادهای متولی اقتصاد، صنعت و اشتغال از آن است که در این خصوص معرفی بیشتر و شناسایی کارکردهای اجرایی این سامانه، امکان بهره‌مندی اطلاعاتی از آن را مهیا می‌سازد.»

علی آشتاب افزود: «در راستای معرفی بیشتر فواید سامانه مذکور برای اقشار مختلف مرتبط با بخش اشتغال، اطلاع‌رسانی تخصصی در خصوص جزئیات اجرایی آن به عنوان بانک اطلاعاتی این بخش باید مدنظر باشد.»

سامانه‌ای با کارکرد بانک اطلاعاتی

مدیرکل سابق تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان لرستان اظهار کرد: «در واقع سامانه مذکور در قالب بانک اطلاعاتی جامع بخش اشتغال، ملاک تصمیم‌سازی و عمل دولت برای سیاستگذاری‌های کلان آینده جهت ایجاد فرصت‌های شغلی قرار می‌گیرد.»

وی اضافه کرد: «مراکز آموزش عالی مرتبط با صنعت مانند مراکز علمی و کاربردی به دلیل ماهیت مشترک صنعتی و آموزشی نیز با استفاده از داده‌های سامانه